

Ghid

privind anumite aspecte ale cerințelor de adecvare și ale formatului raportului periodic privind activitățile de administrare de portofolii în temeiul Regulamentului privind piețele criptoactivelor (MiCA)

Cuprins

1	Domeniu de aplicare	5
2	Referințe legislative, abrevieri și definiții	6
2.1	Referințe legislative.....	6
2.2	Abrevieri.....	6
2.3	Definiții	6
3	Obiectiv	7
4	Obligații de conformare și de raportare	8
4.1	Statutul ghidului	8
4.2	Cerințe de raportare.....	8
5	Ghid privind anumite aspecte ale cerințelor de adecvare în temeiul Regulamentului MiCA.....	9
5.1	Informarea clienților despre scopul evaluării adecvării și domeniul de aplicare al acesteia (orientarea 1).....	9
5.2	Măsuri necesare pentru a înțelege clienții (orientarea 2).....	10
5.3	Volumul de informații care trebuie colectate de la clienți (proportionalitate) (orientarea 3)	14
5.4	Fiabilitatea informațiilor referitoare la clienți (orientarea 4)	17
5.5	Actualizarea informațiilor referitoare la clienți (orientarea 5).....	20
5.6	Informațiile referitoare la clienți pentru entitățile sau grupurile juridice (orientarea 6)	22
5.7	Măsuri necesare pentru a înțelege criptoactivele (orientarea 7).....	24
5.8	Măsuri necesare pentru a asigura adecvarea criptoactivelor sau serviciilor de criptoactive (orientarea 8)	25
5.9	Costurile și complexitatea produselor echivalente (orientarea 9)	28
5.10	Costurile și beneficiile reorientării investițiilor (orientarea 10).....	29
5.11	Calificările personalului (orientarea 11)	31
6	Orientări privind formatul raportului periodic pentru administrarea portofoliului de criptoactive	33

6.1	Suport durabil (orientarea 1).....	33
6.2	Accesul la un sistem online (orientarea 2).....	33
6.3	Conținutul raportului periodic (orientarea 3).....	34

1 Domeniu de aplicare

Cui i se aplică?

1. Prezentul ghid se aplică autorităților competente și furnizorilor de servicii de criptoactive, astfel cum sunt definiți la articolul 3 alineatul (1) punctul 15 din Regulamentul MiCA, atunci când aceștia oferă, după caz, consultanță privind criptoactivele sau administrarea de portofolii de criptoactive.

Ce se aplică?

2. Prezentul ghid se aplică în legătură cu:
 - (i) cerințele privind adecvarea în temeiul articolului 81 alineatele (1), (7), (8), (10), (11) și (12) din Regulamentul MiCA; și
 - (ii) cerințele aplicabile formatului raportului periodic care trebuie furnizat de furnizorii de servicii de criptoactive care oferă servicii de administrare de portofolii de criptoactive, în conformitate cu articolul 81 alineatul (14) din Regulamentul MiCA.

Când se aplică?

3. Prezentul ghid se aplică la 60 de zile calendaristice de la data publicării sale pe site-ul ESMA în toate limbile oficiale ale UE.

2 Referințe legislative, abrevieri și definiții

2.1 Referințe legislative

Regulamentul ESMA	Regulamentul (UE) nr. 1095/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea europeană pentru valori mobiliare și piețe), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/77/CE a Comisiei ¹ .
Regulamentul MiCA	Regulamentul (UE) 2023/1114 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind piețele criptoactivelor și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 1095/2010 și a Directivelor 2013/36/UE și (UE) 2019/1937 ² .

2.2 Abrevieri

ESMA	Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe
SESF	Sistemul european de supraveghere financiară
UE	Uniunea Europeană

2.3 Definiții

<i>Consiliere automatizată</i>	Furnizarea de consultanță cu privire la criptoactive sau la administrarea de portofolii de criptoactive (integrală sau parțială) printr-un sistem automatizat sau semiautomatizat utilizat ca instrument de interfață cu clientul.
<i>Evaluarea adecvării</i>	Întregul proces de colectare a informațiilor despre un client și evaluarea ulterioară de către furnizorul de servicii de criptoactive a faptului că un anumit criptoactiv este potrivit pentru client, bazându-se și pe cunoașterea temeinică a furnizorului de servicii de criptoactive cu privire la criptoactivele pe care le poate recomanda sau în care poate investi în numele clientului.

¹ JO L 331, 15.12.2010, p. 84.

² JO L 150, 9.6.2023, p. 40.

3 Obiectiv

4. Ghidul este elaborat în temeiul articolului 81 alineatul (15) din Regulamentul MiCA și al articolului 16 alineatul (1) din Regulamentul ESMA. Obiectivele prezentului ghid sunt de a stabili practici de supraveghere coerente, eficiente și eficace în cadrul SESF și de a asigura aplicarea comună, uniformă și consecventă a dispozițiilor articolului 81 alineatele (1), (7), (8), (10), (11), (12) și (14) din Regulamentul MiCA, după caz.
5. În special, ghidul urmărește să promoveze o mai mare convergență în aplicarea cerințelor de adecvare din Regulamentul MiCA și a cerințelor aplicabile formatului raportului periodic care trebuie furnizat de furnizorii de servicii de criptoactive care desfășoară activități de administrare de portofolii de criptoactive, precum și abordări în materie de supraveghere a acestor cerințe.
6. Identificând o serie de aspecte importante, astfel cum sunt prevăzute în continuare în ghid, și contribuind astfel la asigurarea faptului că furnizorii de servicii de criptoactive respectă standardele de reglementare, ESMA anticipează o consolidare corespunzătoare a protecției investitorilor.

4 Obligații de conformare și de raportare

4.1 Statutul ghidului

7. Conform articolului 16 alineatul (3) din Regulamentul ESMA, autoritățile competente și participanții la piețele financiare trebuie să depună toate eforturile pentru a respecta prezentul ghid.
8. Autoritățile competente cărora li se aplică ghidul ar trebui să se conformeze prin includerea acestuia în cadrele lor juridice și/sau de supraveghere naționale, după caz, inclusiv în cazul în care există ghiduri specifice care vizează în principal participanții la piețele financiare. În acest caz, autoritățile competente ar trebui să asigure, prin activitățile lor de supraveghere, respectarea ghidului de către participanții la piețele financiare.

4.2 Cerințe de raportare

9. În termen de două luni de la data publicării ghidului pe site-ul ESMA în toate limbile oficiale ale UE, autoritățile competente cărora li se aplică prezentul ghid trebuie să informeze ESMA (i) dacă se conformează, (ii) dacă nu se conformează, dar intenționează să se conformeze, sau (iii) dacă nu se conformează și nu intenționează să se conformeze prezentului ghid.
10. În caz că nu se conformează, autoritățile competente trebuie, de asemenea, să informeze ESMA, în termen de două luni de la data publicării ghidului pe site-ul ESMA în toate limbile oficiale ale UE, cu privire la motivele pentru care nu îl respectă.
11. Pe site-ul ESMA este disponibil un model de notificare. Modelul se completează și se transmite la ESMA.
12. Participanții la piața financiară nu sunt obligați să raporteze dacă respectă sau nu prezentul ghid.

5 Ghid privind anumite aspecte ale cerințelor de adecvare în temeiul Regulamentului MiCA

5.1 Informarea clienților despre scopul evaluării adecvării și domeniul de aplicare al acesteia (orientarea 1)

Legislația relevantă: articolul 66 alineatele (1) și (2) și articolul 81 alineatele (1), (8), (10) și (11) din Regulamentul MiCA.

13. Furnizorii de servicii de criptoactive ar trebui să-și informeze clienții, în mod clar și simplu, cu privire la evaluarea adecvării și scopul acesteia, care este cel de a permite furnizorului de servicii de criptoactive să acționeze în cel mai bun interes al clientului. Aceasta ar trebui să includă o explicație clară a faptului că este responsabilitatea furnizorului de servicii de criptoactive să efectueze evaluarea, astfel încât clienții să înțeleagă (i) motivul pentru care li se solicită să furnizeze anumite informații, (ii) importanța ca aceste informații să fie actualizate, exacte și complete și (iii) faptul că, în lipsa acestor informații, furnizorul de servicii de criptoactive nu va recomanda servicii de criptoactive sau criptoactive și nici nu va începe furnizarea de servicii de administrare de portofolii de criptoactive. Aceste informații pot fi furnizate în format standardizat.
14. Informațiile despre evaluarea adecvării trebuie să ajute clienții să înțeleagă scopul cerințelor. Trebuie să-i încurajeze să furnizeze informații actualizate, corecte și suficiente cu privire la cunoștințele, experiența, obiectivele de investiții (inclusiv toleranța la risc) și situația lor financiară (inclusiv capacitatea de a suporta pierderi). Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să evidențieze clienților că este important să se colecteze informații complete și corecte, astfel încât furnizorul de servicii de criptoactive să poată recomanda clientului criptoactive sau servicii de criptoactive adecvate. Fără aceste informații, furnizorii de servicii de criptoactive nu pot oferi consultanță privind criptoactivele sau administrarea de portofolii de criptoactive.
15. Este la latitudinea furnizorilor de servicii de criptoactive să decidă cum își vor informa clienții cu privire la evaluarea adecvării. Formatul utilizat trebuie totuși să permită controale pentru a verifica dacă au fost furnizate informațiile.
16. Furnizorii de servicii de criptoactive nu trebuie să creeze nicio ambiguitate sau confuzie cu privire la responsabilitățile lor în cadrul procesului de evaluare a adecvării serviciilor de criptoactive sau a criptoactivelor. În special, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să evite să precizeze sau să dea impresia că clientul este cel care decide asupra adecvării investiției sau a serviciului sau cel care stabilește criptoactivele sau serviciile de criptoactive care corespund propriului profil de risc. De exemplu, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să evite să indice clientului că un anumit criptactiv ales de client este cel adecvat sau să solicite clientului să confirme că un criptactiv sau serviciu de criptoactive este adecvat.
17. Orice declarație de declinare a responsabilității (sau alte tipuri similare de declarații) care vizează limitarea responsabilității furnizorului de servicii de criptoactive privind evaluarea

adecvării nu ar influența în niciun fel caracterizarea serviciului de criptoactive furnizat în practică pentru clienți, nici evaluarea conformității furnizorului de servicii de criptoactive cu cerințele corespunzătoare. De exemplu, când colectează informațiile clienților care sunt necesare pentru a efectua evaluarea adecvării (de exemplu orizontul lor de investiții/perioada de deținere sau informațiile referitoare la toleranța la risc), furnizorii de servicii de criptoactive nu trebuie să pretindă că nu evaluează adecvarea.

18. Pentru a remedia eventualele lacune în înțelegerea de către clienți a serviciilor de criptoactive furnizate prin consiliere automatizată, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să informeze clienții, pe lângă alte informații solicitate, despre următoarele:
 - o explicație foarte clară a gradului și măsurii exacte a implicării umane și dacă și în ce fel clientul poate solicita interacțiunea umană;
 - o explicație conform căreia răspunsurile oferite de clienți vor avea un impact direct în determinarea adecvării deciziilor de investiții recomandate sau întreprinse în numele lor;
 - descrierea surselor de informații utilizate pentru a genera consultanță de investiții sau pentru a furniza serviciul de administrare a portofoliului (de exemplu, dacă se utilizează un chestionar online, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să explice că răspunsurile la chestionar pot constitui singura bază pentru consiliere automatizată sau dacă furnizorul de servicii de criptoactive are acces la alte informații sau conturi ale clienților);
 - o explicație a modului și momentului în care datele clientului vor fi actualizate în ceea ce privește situația sa, circumstanțele personale etc.
19. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie, de asemenea, să analizeze cu atenție dacă informațiile lor sunt concepute pentru a fi eficiente (de exemplu, informațiile sunt puse la dispoziția clienților în mod direct și nu sunt ascunse sau de neînțeles). Pentru furnizorii de servicii de criptoactive care furnizează consiliere automatizată, acest lucru poate include, în special:
 - evidențierea informațiilor relevante (de exemplu, prin utilizarea unor caracteristici de proiectare, de exemplu casete pop-up);
 - posibilitatea ca anumite informații să fie însoțite de text interactiv (de exemplu, prin utilizarea unor caracteristici de proiectare, cum ar fi sugestiile) sau alte mijloace pentru a oferi mai multe detalii clienților care caută informații suplimentare (de exemplu, printr-o secțiune de „Întrebări frecvente”).

5.2 Măsuri necesare pentru a înțelege clienții (orientarea 2)

Legislația relevantă: articolul 81 alineatele (1), (8) și (10) din Regulamentul MiCA.

20. Atunci când colectează informațiile necesare pentru a efectua o evaluare a adecvării pentru fiecare client, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să se asigure că

întrebările pe care le pun clienților lor sunt suficient de specifice, sunt susceptibile de a fi înțelese corect, iau în considerare elementele dezvoltate în orientarea 3 și că orice metodă utilizată pentru colectarea informațiilor este concepută pentru a obține informațiile necesare pentru o evaluare a adecvării.

21. Furnizorii de servicii de cryptoactive trebuie să se asigure că evaluarea informațiilor culese despre clienții lor se face într-o manieră consecventă, indiferent de mijloacele folosite pentru a strânge aceste informații.
22. De exemplu, furnizorii de servicii de cryptoactive pot folosi chestionare (în special în format digital) completate de clienții lor, informații strânse în timpul discuțiilor cu aceștia sau alte informații deja culese prin relația existentă a furnizorului de servicii de cryptoactive cu clientul. De exemplu, neplata altor obligații poate indica o situație financiară dificilă.
23. La elaborarea chestionarelor cu scopul de a strânge informații despre clienții lor în scopul unei evaluări a adecvării, furnizorii de servicii de cryptoactive trebuie să cunoască și să ia în considerare cele mai frecvente motive pentru care clienții ar putea să nu răspundă corect la chestionare. În special:
 - trebuie să se acorde atenție clarității, exhaustivității și inteligibilității chestionarului, evitând limbajul înșelător, confuz, imprecis și excesiv de tehnic;
 - formatul trebuie elaborat cu atenție și trebuie să evite orientarea opțiunilor clienților (font, spațiere...);
 - prezentarea întrebărilor în baterii (strângerea de informații despre o serie de elemente printr-o singură întrebare, în special când se evaluează cunoștințele și experiența și toleranța la risc) trebuie evitată;
 - furnizorii de servicii de cryptoactive trebuie să analizeze cu atenție ordinea în care pun întrebările pentru a culege informații în mod eficient;
 - pentru a putea asigura culegerea informațiilor necesare, opțiunea de a nu răspunde nu trebuie, în general, să fie disponibilă în chestionare (în special când se culege informații despre situația financiară a clientului).
24. Furnizorii de servicii de cryptoactive trebuie, de asemenea, să ia măsuri rezonabile pentru a evalua înțelegerea clientului cu privire la riscul de investiție, precum și relația dintre risc și rentabilitatea investițiilor, deoarece acest lucru este esențial pentru a permite furnizorilor de servicii de cryptoactive să acționeze într-un mod care să corespundă cel mai bine intereselor clientului atunci când efectuează evaluarea adecvării. Când prezintă întrebări în acest sens, furnizorii de servicii de cryptoactive trebuie să explice clar și simplu că scopul răspunsului la acestea este de a ajuta la evaluarea atitudinii clienților față de risc (profilul de risc) și, prin urmare, dacă serviciile de cryptoactive sau cryptoactivele sunt potrivite pentru aceștia (și, dacă sunt potrivite, ce tipuri și ce riscuri sunt asociate acestora).

25. Informațiile necesare pentru efectuarea unei evaluări a adecvării includ diferite elemente care pot afecta, de exemplu, analiza situației financiare a clientului (inclusiv capacitatea acestuia de a suporta pierderi) sau a obiectivelor de investiții (inclusiv toleranța acestuia la risc). Exemple de astfel de elemente referitoare la client sunt:
- starea civilă (în special capacitatea juridică a clientului de a angaja active care pot aparține și partenerului său);
 - situația familială (schimbările privind situația familială a unui client pot avea impact asupra situației sale financiare, de exemplu, un copil nou-născut sau un copil aflat la vârsta la care începe studiile universitare);
 - vârsta (care este foarte importantă pentru a asigura o evaluare corectă a obiectivelor de investiții și, în special, a nivelului riscului financiar pe care clientul este dispus să și-l asume, precum și perioada de deținere/orizontul de investiții care indică dorința de a deține o investiție pentru o anumită perioadă);
 - situația profesională (gradul de securitate a locului de muncă sau apropierea clientului de vârsta de pensionare poate avea un impact asupra situației sale financiare sau a obiectivelor de investiții);
 - nevoia de lichidități în anumite investiții relevante sau nevoia de a finanța un angajament financiar viitor (de exemplu, achiziția de bunuri, taxele de educație).
26. Când stabilesc informațiile care sunt necesare, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să țină cont de impactul pe care orice modificare semnificativă a acestor informații îl poate avea în ceea ce privește evaluarea adecvării.
27. ESMA consideră că ar fi o bună practică ca furnizorii de servicii de criptoactive să ia în considerare elementele nefinanciare când culeg informații cu privire la obiectivele de investiții ale clientului și – dincolo de elementele enumerate la punctul 25 – să culeagă informații privind preferințele clientului în legătură cu factorii de mediu, sociali și de guvernare pentru a le lua în considerare la evaluarea adecvării.
28. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să ia toate măsurile rezonabile pentru a evalua în mod corespunzător înțelegerea de către clienții lor a principalelor caracteristici și a riscurilor legate de tipurile de produse din oferta furnizorului de servicii de criptoactive. Adoptarea de către furnizorii de servicii de criptoactive a mecanismelor prin care să evite să se bazeze în mod nejustificat pe autoevaluarea clientului și să asigure coerența răspunsurilor furnizate de client³ este deosebit de importantă pentru evaluarea corectă a cunoștințelor și experienței clientului. Informațiile culese de furnizorii de servicii de criptoactive cu privire la cunoștințele și experiența unui client trebuie luate în considerare împreună pentru evaluarea generală a înțelegerii acestuia a produselor și

³ Vezi orientarea 4.

serviciilor și a riscurilor implicate în tranzacțiile recomandate sau în administrarea portofoliului său.

29. De asemenea, este important ca furnizorii de servicii de criptoactive să evalueze înțelegerea de către client a noțiunilor financiare de bază, cum ar fi riscul de investiție (inclusiv riscul de concentrare) și analiza comparativă risc/randament. În acest scop, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să ia în considerare utilizarea unor exemple orientative, inteligibile privind nivelurile de pierderi/randament care pot apărea în funcție de nivelul de risc asumat și trebuie să evalueze răspunsul clientului la aceste scenarii.
30. Ca parte a evaluării cunoștințelor și experienței unui client, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să se asigure că clientul înțelege criptoactivele în mod specific și, în special, riscurile inerente utilizării tehnologiei registrelor distribuite (de exemplu, furtul cibernetic, pirateria informatică, pierderea sau distrugerea cheilor private), pe care se bazează criptoactivele.
31. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să-și elaboreze chestionarele în așa fel încât să poată colecta informațiile necesare despre clientul lor. Acest lucru este deosebit de relevant pentru furnizorii de servicii de criptoactive care oferă servicii de consiliere automatizată, având în vedere interacțiunea umană limitată. Pentru a se asigura că respectă cerințele referitoare la evaluarea respectivă, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să țină seama de factori precum:
 - dacă informațiile colectate prin chestionarul online permit furnizorilor de servicii de criptoactive să stabilească dacă sfaturile furnizate sunt adecvate pentru clienții lor în funcție de cunoștințele și experiența acestora, de situația financiară și de obiectivele și nevoile acestora de investiții;
 - dacă întrebările din chestionar sunt suficient de clare și/sau dacă scopul chestionarului este să furnizeze clarificări suplimentare sau exemple clienților, atunci când este nevoie (de exemplu, prin caracteristici de proiectare, de exemplu sugestii sau casete pop-up);
 - dacă vreo formă de interacțiune umană (inclusiv interacțiunea de la distanță prin e-mail sau telefon mobil) este disponibilă clienților când răspund la chestionarul online;
 - dacă s-au luat măsuri pentru a soluționa răspunsurile inconsecvente ale clienților (cum ar fi încorporarea în elaborarea chestionarului a unor caracteristici de avertizare a clienților când răspunsurile lor par inconsecvente la nivel intern și care le sugerează să revizuiască aceste răspunsuri; sau implementarea unor sisteme de semnalare automată a informațiilor aparent inconsecvente furnizate de client, pentru revizuirea sau monitorizarea de către furnizorul de servicii de criptoactive).

5.3 Volumul de informații care trebuie colectate de la clienți (proportionalitate) (orientarea 3)

Legislația relevantă: articolul 81 alineatele (1), (8) și (10) din Regulamentul MiCA

32. Înainte de a oferi consultanță cu privire la criptoactive sau la administrarea portofoliului de criptoactive, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să colecteze toate „informațiile necesare”⁴ cu privire la cunoștințele și experiența clientului, situația sa financiară, obiectivele sale de investiții și înțelegerea de bază a riscurilor pe care le implică achiziționarea de criptoactive, ținând seama în mod corespunzător de natura și amploarea serviciului furnizat. Volumul informațiilor „necesare” poate varia, iar furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să stabilească volumul informațiilor care trebuie colectate de la clienți în funcție de toate caracteristicile consultanței privind criptoactivele sau administrarea portofoliului de criptoactive care urmează să fie furnizate clienților respectivi. În special, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să ia în considerare caracteristicile consultanței cu privire la criptoactive sau la administrarea portofoliului de criptoactive care urmează să fie furnizate, la tipul și caracteristicile criptoactivelor care urmează să fie luate în considerare și caracteristicile clienților.
33. Pentru a stabili ce informații sunt „necesare”, furnizorii de servicii de criptoactive ar trebui să ia în considerare următoarele elemente, în raport cu experiența și cunoștințele clientului, situația financiară, obiectivele de investiții și înțelegerea de bază cu privire la riscurile implicate de achiziționarea de criptoactive:
- tipul de criptoactive sau de tranzacții sau servicii pe care furnizorul de servicii de criptoactive le poate recomanda sau încheia (inclusiv complexitatea și nivelul de risc);
 - natura și amploarea serviciului pe care furnizorul de servicii de criptoactive îl poate furniza;
 - nevoile și situația clientului;
 - caracteristicile clientului [de exemplu, nivelul său de sofisticare, cunoștințele în materie de investiții (inclusiv în ceea ce privește criptoactivele), situația financiară...].
34. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să se asigure că informațiile privind cunoștințele și experiența unui client sau potențial client în materie de investiții, inclusiv în domeniul criptoactivelor, includ următoarele, în măsura în care sunt adecvate naturii clientului, naturii și amplitudinii serviciului care urmează să fie furnizat și tipului de criptactiv sau de tranzacție avute în vedere, inclusiv complexității lor și riscurilor implicate:

⁴ Prin „informații necesare” trebuie să se înțeleagă informațiile pe care furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să le colecteze pentru a se conforma cerințelor de adecvare prevăzute de MiCA.

- tipurile de servicii, tranzacții și produse familiare clientului;
 - dacă clientul înțelege tehnologia registrelor distribuite, pe care se bazează criptoactivele, și riscurile inerente acestora, cum ar fi riscul de a transfera criptoactive la portofelul sau adresa greșită sau riscurile de piraterie informatică;
 - natura, volumul și frecvența tranzacțiilor efectuate de client, inclusiv în criptoactive, precum și perioada în care au fost efectuate;
 - nivelul de studii, profesia sau profesia anterioară relevantă a clientului sau a clientului potențial.
35. Când evaluează cunoștințele unui client cu privire la criptoactive sau la un anumit tip de criptoactive, furnizorii de servicii de criptoactive nu trebuie să se bazeze numai pe istoricul tranzacțiilor clientului, ci trebuie să se asigure că acesta înțelege produsul.
36. Deși volumul de informații care trebuie colectate poate varia, standardul care asigură că o recomandare sau o investiție făcută în contul clientului este adecvată acestuia va rămâne întotdeauna același. Regulamentul MiCA permite furnizorilor de servicii de criptoactive să colecteze nivelul de informații adecvat și proporțional cu produsele și serviciile pe care le oferă sau cu privire la care clientul solicită consultanță specifică privind criptoactivele sau administrarea portofoliului de criptoactive. Regulamentul nu permite furnizorilor de servicii de criptoactive să reducă nivelul de protecție datorat clienților.
37. Informațiile privind obiectivele de investiții ale clientului sau ale clientului potențial trebuie să includă, după caz, informații privind perioada în care clientul dorește să dețină investiția, preferințele sale privind asumarea riscului, profilul său de risc și scopul investiției.
38. Atunci când oferă acces la criptoactive mai complexe sau mai riscante, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să colecteze informații mai detaliate despre client decât ar face-o când oferă produse mai puțin complexe sau mai puțin riscante. Acest lucru este necesar pentru ca furnizorii de servicii de criptoactive să poată evalua capacitatea clientului de a înțelege și de a suporta din punct de vedere financiar riscurile asociate criptoactivelor.⁵ ESMA se așteaptă ca furnizorii de servicii de criptoactive să efectueze, printre altele, o evaluare solidă a cunoștințelor și experienței clientului, inclusiv, de exemplu, capacitatea de a înțelege mecanismele care fac criptofectivul recomandat sau tranzacționat „riscant” și, eventual, „complex”, dacă clientul a făcut deja tranzacții cu criptoactive și tipul specific de criptoactive (de exemplu, o criptomonedă stabilă sau un token utilitar), perioada în care le-a tranzacționat etc.

⁵ Pentru a se asigura că clienții înțeleg riscul investiției și potențialele pierderi pe care s-ar putea să le suporte, furnizorul de servicii de criptoactive trebuie să prezinte, în măsura posibilului, aceste riscuri într-o manieră clară și ușor de înțeles, utilizând eventual exemple ilustrative ale amplitudinii pierderilor în cazul unui criptofectiv care evoluează nesatisfăcător și ținând seama în mod corespunzător de articolul 81 alineatul (9) din Regulamentul MiCA.

39. Pentru criptoactivele nelichide⁶, „informațiile necesare” care trebuie colectate trebuie să includă informații cu privire la intervalul de timp în care clientul este pregătit să rețină investiția.
40. Pentru că informațiile despre situația financiară a clientului vor trebui întotdeauna colectate, volumul de informații care trebuie colectate poate depinde de tipul de criptoactive și servicii care urmează a fi recomandate sau contractate. De exemplu, deoarece multe criptoactive sunt investiții extrem de speculative, „informațiile necesare” care trebuie colectate pot cuprinde toate elementele următoare, după cum este necesar, pentru a se asigura că situația financiară a clientului îi permite să investească, sau să se investească în contul său, în astfel de criptoactive:
- quantumul venitului regulat și al venitului total al clientului, indiferent dacă venitul este realizat în mod permanent sau temporar, și sursa acestor venituri (de exemplu, de la locul de muncă, venituri din pensii, venituri din investiții, profituri din închiriere etc.);
 - activele clientului, și anume activele lichide, investițiile și proprietățile imobiliare, care ar include investițiile financiare, bunurile personale și de investiții, fondurile de pensii și depozitele de numerar etc. pe care le poate avea clientul. De asemenea, furnizorul de servicii de criptoactive trebuie, dacă este relevant, să culeagă informații despre condițiile, termenele, accesul, împrumuturile, garanțiile și alte restricții, dacă este cazul, care pot exista pentru activele de mai sus;
 - angajamentele financiare regulate ale clientului, care ar include angajamentele financiare asumate de client sau pe care acesta intenționează să și le asume (debitele clientului, gradul total de îndatorare și alte angajamente periodice etc.).
41. La stabilirea informațiilor care trebuie colectate, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie, de asemenea, să țină cont de natura serviciului care urmează a fi furnizat. Practic, asta înseamnă că:
- atunci când se furnizează consultanță cu privire la criptoactive, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să strângă suficiente informații pentru a putea evalua capacitatea clientului de a înțelege riscurile și natura fiecăruia dintre criptoactive și serviciile pe care furnizorul de servicii de criptoactive preconizează să le recomande clientului respectiv;
 - când se furnizează servicii de administrare a portofoliului de criptoactive, deoarece deciziile de investiții sunt luate de furnizorul de servicii de criptoactive în contul clientului, nivelul necesar de cunoștințe și experiență a clientului cu privire la toate criptoactivele care pot alcătui portofoliul poate fi mai puțin detaliat decât nivelul pe care ar trebui să-l dețină când se furnizează consultanță cu privire la serviciul de

⁶ Este la latitudinea fiecărui furnizor de servicii de criptoactive să definească *a priori* criptoactivele incluse în oferta sa către investitori pe care le consideră ca fiind nelichide.

criptoactive. Cu toate acestea, chiar și în astfel de situații, clientul trebuie să înțeleagă cel puțin riscurile globale ale portofoliului (inclusiv riscurile inerente tehnologiei registrelor distribuite) și să aibă o înțelegere generală a riscurilor asociate fiecărui tip de criptactiv care poate fi inclus în portofoliu. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să obțină o înțelegere și o cunoaștere foarte clară a gradului de înțelegere a criptoactivelor și a profilului investițional al clientului.

42. În mod similar, amplasarea serviciului solicitat de client poate avea impact și asupra gradului de detaliere a informațiilor colectate cu privire la client. De exemplu, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să colecteze mai multe informații despre clienții care solicită consultanță care să acopere întregul lor portofoliu financiar decât despre clienții care solicită consultanță specifică privind modul de a investi o anumită sumă de bani care reprezintă o parte relativ mică din portofoliul lor total.
43. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să țină seama și de natura clientului când stabilesc informațiile care trebuie colectate. De exemplu, informații mai detaliate trebuie, de regulă, culese pentru clienții potențial vulnerabili (așa cum pot fi clienții mai în vârstă) sau pentru cei lipsiți de experiență care solicită servicii de consultanță cu privire la criptoactive sau de administrare a portofoliului de criptoactive pentru prima dată.
44. Informațiile care trebuie colectate vor depinde, de asemenea, de nevoile și situația clientului. De exemplu, este posibil ca un furnizor de servicii de criptoactive să aibă nevoie de informații mai detaliate despre situația financiară a clientului când obiectivele de investiții ale acestuia sunt multiple și/sau pe termen lung decât atunci când clientul dorește o investiție pe termen scurt.
45. Informațiile privind situația financiară a unui client includ informații privind investițiile acestuia (în criptoactive și în alte produse). Aceasta implică faptul că se așteaptă ca furnizorii de servicii de criptoactive să dețină informații privind investițiile financiare pe care clientul le deține la furnizorul de servicii de criptoactive, pe fiecare criptactiv în parte. În funcție de domeniul de aplicare al consultanței furnizate, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie, de asemenea, să încurajeze clienții să divulge detalii privind investițiile pe care le dețin la alți furnizori de servicii de criptoactive sau investițiile financiare pe care le dețin la instituții financiare, dacă se poate și pentru fiecare produs în parte.

5.4 Fiabilitatea informațiilor referitoare la clienți (orientarea 4)

Legislația relevantă: articolul 81 alineatele (1) și (10) din Regulamentul MiCA.

46. Se preconizează că clienții vor furniza informații corecte, actualizate și complete pentru evaluarea adecvării. Cu toate acestea, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să adopte toate măsurile rezonabile și să dispună de instrumentele adecvate pentru a se asigura că informațiile culese cu privire la clienții lor sunt de încredere, exacte și coerente, fără a se baza în mod excesiv pe autoevaluarea clienților. Aceasta ar trebui să includă, fără limitare:

- să se asigure că clienții sunt conștienți de importanța furnizării de informații exacte și actualizate;
 - să se asigure că toate instrumentele, cum ar fi instrumentele de stabilire a profilurilor în evaluarea riscurilor sau instrumentele de evaluare a cunoștințelor și a experienței clientului, utilizate în procesul de evaluare a caracterului adecvat, sunt adaptate scopului urmărit și sunt concepute în mod corespunzător pentru a fi utilizate de către clienții lor, ținând seama de orice limitări identificate și atenuate în mod activ cu ajutorul procesului de evaluare a caracterului adecvat;
 - să se asigure că întrebările folosite în timpul procesului vor fi probabil înțelese de clienți, vor surprinde în mod corect obiectivele și nevoile clientului, precum și informațiile necesare pentru a înțelege evaluarea caracterului adecvat; și
 - să se ia măsuri, dacă este cazul, pentru a asigura coerența informațiilor referitoare la clienți, de exemplu examinând dacă există inexactități vădite în informațiile furnizate de clienți.
47. Furnizorii de servicii de criptoactive rămân responsabili pentru a asigura că dețin informațiile necesare pentru efectuarea unei evaluări a adecvării. În acest sens, orice acord semnat de client sau divulgare făcută de furnizorul de servicii de criptoactive, care ar viza limitarea responsabilității furnizorului de servicii de criptoactive în ceea ce privește evaluarea adecvării, nu ar fi considerat(ă) conform(ă) cu cerințele relevante din Regulamentul MiCA.
48. Pentru a evita să se bazeze în mod nejustificat pe autoevaluarea clientului, orice autoevaluare trebuie să fie compensată de informații concrete culese pe bază de criterii obiective. De exemplu:
- în loc să întrebe un client dacă înțelege noțiunile de analiză comparativă risc/randament și diversificarea riscurilor, furnizorul de servicii de criptoactive trebuie să prezinte câteva exemple practice de situații care pot apărea în practică, de exemplu prin grafice sau prin scenarii pozitive și negative care se bazează pe ipoteze rezonabile;
 - în loc să întrebe dacă un client are suficiente cunoștințe despre principalele caracteristici și riscuri ale anumitor tipuri de criptoactive, furnizorul de servicii de criptoactive trebuie, de exemplu, să pună întrebări menite să evalueze cunoștințele reale ale clientului cu privire la tipurile specifice de criptoactive, de exemplu prin întrebări cu variante multiple de răspuns, la care clientul să dea răspunsul corect;
 - în loc să întrebe un client dacă se consideră suficient de experimentat pentru a investi în anumite criptoactive, furnizorul de servicii de criptoactive ar trebui să întrebe clientul ce tipuri de criptoactive cunoaște și cât de recentă și frecventă este experiența sa de tranzacționare cu ele;

- În loc să întrebe dacă clienții consideră că au fonduri suficiente pentru a investi, furnizorul de servicii de criptoactive trebuie să solicite clienților să furnizeze informații concrete cu privire la situația lor financiară, de exemplu, sursa regulată de venit și dacă există datorii restante (de exemplu credite bancare sau alte datorii care pot avea un impact considerabil asupra aprecierii capacității clientului de a suporta financiar riscurile și pierderile aferente investiției);
 - În loc să întrebe clientul dacă e dispus să-și asume riscuri, furnizorul de servicii de criptoactive trebuie să întrebe ce nivel al pierderilor pentru o anumită perioadă ar fi dispus clientul să accepte, fie referitor la investiția individuală, fie referitor la portofoliul total.
49. Când evaluează cunoștințele și experiența unui client, un furnizor de servicii de criptoactive trebuie, de asemenea, să evite întrebări prea generale cu tip de răspuns da/nu sau o abordare foarte largă în materie de autoevaluare la care răspunsurile trebuie date prin bifarea unei căsuțe (de exemplu, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să evite să transmită clientului o listă de criptoactive și să-i solicite să indice care sunt criptoactivele despre care are cunoștință). În cazul în care furnizorii de servicii de criptoactive completează în prealabil răspunsuri bazate pe istoricul tranzacțiilor clientului cu furnizorul de servicii de criptoactive respectiv (de exemplu, prin alt serviciu de criptoactive oferit), aceștia trebuie să se asigure că se utilizează numai informații pe deplin obiective, pertinente și fiabile și că se dă clientului posibilitatea de a revizui și, dacă este nevoie, de a corecta și/sau completa fiecare dintre răspunsurile completate în prealabil pentru a asigura exactitatea informațiilor precompletate. De asemenea, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să se abțină de la anticiparea experienței clienților pe bază de supoziții.
50. Investițiile anterioare ale unui client în criptoactive nu trebuie să fie suficiente în sine pentru ca furnizorul de servicii de criptoactive să concluzioneze că respectivul client înțelege criptoactivele și serviciile privind criptoactivele (în special riscurile asociate criptoactivelor).
51. Când evaluează toleranța la risc a clienților prin intermediul unui chestionar, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să investigheze nu doar caracteristicile dezirabile ale raportului risc/randament ale investițiilor viitoare, ci să țină seama și de percepția clientului asupra riscului. În acest scop, deși autoevaluarea toleranței la risc ar trebui evitată, pot fi prezentate întrebări explicite privind alegerile personale ale clienților în caz de incertitudine în ceea ce privește riscurile. Mai mult, furnizorii de servicii de criptoactive pot, de exemplu, să folosească grafice, procente specifice sau cifre concrete când întreabă clientul despre cum ar reacționa când valoarea portofoliului său ar scădea.
52. În cazul în care furnizorii de servicii de criptoactive se bazează pe instrumente care urmează a fi utilizate de clienți ca parte a procesului de adecvare (de exemplu chestionare sau software de stabilire a profilului de risc), aceștia trebuie să se asigure că au sisteme și controale adecvate pentru a garanta că instrumentele sunt potrivite scopului și produc rezultate satisfăcătoare. De exemplu, software-ul de stabilire a

profilului de risc poate include o serie de controale ale coerenței răspunsurilor oferite de clienți pentru a evidenția contradicțiile dintre diferitele informații colectate.

53. De asemenea, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să adopte măsuri rezonabile pentru a reduce riscurile potențiale asociate utilizării unor astfel de instrumente. De exemplu, riscurile potențiale pot apărea dacă clienții ar fi încurajați să dea anumite răspunsuri pentru a obține accesul la criptoactive sau servicii de criptoactive care ar putea să nu fie potrivite pentru aceștia (fără a reflecta în mod corect situațiile și nevoile reale ale clienților)⁷.
54. Pentru a asigura coerența informațiilor clienților, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să analizeze informațiile culese în ansamblu. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să fie atenți la contradicțiile relevante dintre diferitele informații colectate și să contacteze clientul pentru a remedia eventualele neconcordanțe semnificative sau inexactități. Exemple de asemenea contradicții apar în cazul clienților care au cunoștințe sau experiență reduse și o atitudine agresivă la risc sau care au un profil de risc prudent și obiective de investiții ambițioase.
55. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să adopte mecanisme în vederea evitării tendinței clienților de a-și supraestima cunoștințele și experiența, de exemplu prin includerea unor întrebări care să ajute furnizorii de servicii de criptoactive să evalueze înțelegerea generală a clienților cu privire la caracteristicile și riscurile criptoactivelor în general și ale diferitelor tipuri de criptoactive. Astfel de măsuri pot fi deosebit de importante în cazul consultanței automatizate, deoarece riscul de supraestimare de către clienți poate fi mai mare când aceștia furnizează informații printr-un sistem automatizat (sau semiautomatizat), în special în situații în care se preconizează o interacțiune umană foarte limitată sau inexistentă între clienții și angajații furnizorului de servicii de criptoactive.

5.5 Actualizarea informațiilor referitoare la clienți (orientarea 5)

Legislația relevantă: articolul 81 alineatele (1), (8), (10) și (12) din Regulamentul MiCA.

56. În cazul în care un furnizor de servicii de criptoactive are o relație continuă cu clientul (cum ar fi prin furnizarea de servicii continue de consultanță cu privire la criptoactive sau la administrarea portofoliului de criptoactive), pentru a putea efectua evaluarea adecvării, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să adopte proceduri care să definească: (a) ce parte din informațiile despre client colectate trebuie actualizate și cu ce frecvență; (b) cum trebuie efectuată actualizarea și ce măsuri trebuie luate de furnizorul de servicii de criptoactive când se primesc informații suplimentare sau actualizate sau când clientul nu furnizează informațiile solicitate.
57. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să revizuiască periodic informațiile despre clienți pentru a se asigura că nu devin în mod evident depășite, inexacte sau incomplete.

⁷ În acest sens, vezi și punctul 59 din orientarea 5, care se referă la riscul ca clienții să fie influențați de furnizorii de servicii de criptoactive pentru a-și schimba răspunsurile date anterior, fără să existe o modificare reală a situației lor.

În acest scop, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să pună în aplicare proceduri pentru a încuraja clienții să actualizeze informațiile furnizate inițial dacă apar schimbări semnificative.

58. Frecvența actualizării poate varia în funcție de profilurile de risc ale clienților, de exemplu, și luând în considerare tipul de criptactiv recomandat. Pe baza informațiilor culese cu privire la un client în conformitate cu cerințele de adecvare, un furnizor de servicii de criptoactive va stabili profilul de risc al clientului, și anume tipul de servicii de criptoactive sau de criptoactive care pot fi, în general, adecvate pentru acesta, luând în considerare cunoștințele și experiența clientului, situația sa financiară (inclusiv capacitatea sa de a suporta pierderi) și obiectivele sale de investiții (inclusiv toleranța la risc). De exemplu, un profil de risc care dă clientului acces la o gamă mai largă de produse mai riscante este un element care probabil va necesita o actualizare mai frecventă. De asemenea, anumite evenimente ar putea declanșa un proces de actualizare; acest lucru ar putea fi valabil, de exemplu, în cazul clienților care ajung la vârsta de pensionare sau care se confruntă cu șomajul.
59. Datorită cerinței de a revizui evaluarea adecvării cel puțin o dată la doi ani [în conformitate cu articolul 81 alineatul (12) din Regulamentul MiCA], actualizările ar trebui să aibă loc cel puțin o dată la doi ani pentru a se asigura că evaluarea actualizată a adecvării nu se bazează pe informații neactualizate ale clientului. Acest lucru presupune, de asemenea, că actualizarea ar trebui efectuată înainte de orice nouă evaluare a adecvării care are loc la termenul de doi ani.
60. Actualizarea poate fi efectuată, de exemplu, prin trimiterea unui chestionar de actualizare către clienți. Măsurile relevante pot include modificarea profilului clientului pe baza noilor informații actualizate colectate.
61. De asemenea, este important ca furnizorii de servicii de criptoactive să adopte măsuri pentru a diminua riscul de a determina clientul să-și actualizeze propriul profil pentru a face să pară adecvat un anumit produs de investiții sau serviciu care altfel ar fi nepotrivit pentru el, fără a exista o reală modificare a situației clientului.⁸ Ca exemplu de bună practică în vederea eliminării acestui tip de risc, furnizorii de servicii de criptoactive pot adopta proceduri pentru a verifica, înainte sau după efectuarea tranzacțiilor, dacă profilul unui client a fost actualizat prea des sau numai după o scurtă perioadă de la ultima modificare (mai ales dacă schimbarea a avut loc în zilele imediat precedente unei investiții recomandate). Asemenea situații ar fi semnalate sau raportate funcției de control relevante. Aceste politici și proceduri sunt deosebit de importante în situațiile în care există un risc mai mare ca interesul furnizorului de servicii de criptoactive să intre în conflict cu interesele clienților săi, de exemplu, în situațiile în care furnizorul de servicii de criptoactive plasează criptoactive propriilor clienți. Un alt factor relevant de luat în considerare în acest context este și tipul de interacțiune cu clientul (de exemplu, printr-o conversație telefonică spre deosebire de un sistem automatizat).

⁸ De asemenea, relevante în acest context sunt măsurile adoptate pentru a asigura autenticitatea informațiilor clienților, după cum este detaliat în orientarea 4, punctul 46.

62. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să informeze clientul când informațiile suplimentare furnizate duc la o schimbare a profilului acestuia, indiferent dacă profilul devine mai riscant (și, prin urmare, eventual, o gamă mai largă de criptoactive mai riscante și mai complexe ar putea fi potrivite pentru el, cu potențialul de a suferi pierderi mai mari) sau, dimpotrivă, mai conservator (și, prin urmare, o gamă mai restrânsă de criptoactive pot fi, în consecință, potrivite pentru el).

5.6 Informațiile referitoare la clienți pentru entitățile sau grupurile juridice (orientarea 6)

Legislația relevantă: articolul 81 alineatele (1), (8) și (10) din Regulamentul MiCA.

63. În cazul în care un client este o persoană juridică sau un grup de două sau mai multe persoane fizice sau în cazul în care una sau mai multe persoane fizice sunt reprezentate de altă persoană fizică, furnizorul de servicii de criptoactive trebuie să stabilească și să pună în aplicare o politică, *ex ante*, privind procedura și criteriile care ar trebui urmate pentru a respecta cerințele de adecvare din Regulamentul MiCA în astfel de situații. Aceasta include (i) cine ar trebui să facă obiectul evaluării adecvării, (ii) modul în care evaluarea adecvării ar trebui efectuată în practică, inclusiv de la cine trebuie culese informații privind cunoștințele și experiența, situația financiară și obiectivele de investiții și (iii) impactul posibil pe care acest lucru l-ar putea avea asupra clienților relevanți, în conformitate cu politica existentă.
64. În cazul în care un client este o persoană juridică sau o persoană fizică reprezentată de altă persoană fizică, situația financiară și obiectivele de investiții trebuie evaluate în funcție de cele ale clientului de bază (persoana juridică sau persoana fizică care este reprezentată), și nu ale reprezentantului. Cunoștințele și experiența care urmează să fie evaluate trebuie să fie cele ale reprezentantului. Aceasta ar presupune, printre altele, să se verifice că reprezentantul este într-adevăr autorizat – în conformitate cu legislația națională relevantă – să efectueze tranzacții în numele clientului.
65. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să analizeze dacă există indicații specifice în cadrul legislativ național aplicabil care trebuie luate în considerare în scopul efectuării evaluării adecvării (acest lucru poate fi valabil, de exemplu, în situația când numirea unui reprezentant legal este prevăzută prin lege: de exemplu, pentru persoane minore sau aflate în incapacitate sau pentru o persoană juridică).
66. Politica trebuie să facă o distincție clară între situațiile în care este prevăzut un reprezentant în legislația națională aplicabilă, cum ar fi, de exemplu, cazul persoanelor juridice, și situațiile în care nu este prevăzut niciun reprezentant, și trebuie să se axeze pe aceste situații. În cazul în care politica prevede acorduri între clienți, aceștia trebuie informați în mod clar și în scris despre efectele pe care astfel de acorduri le pot avea în ceea ce privește protejarea intereselor fiecăruia dintre ei. Măsurile luate de furnizorul de servicii de criptoactive în conformitate cu politica sa trebuie documentate corespunzător pentru a permite controalele *ex post*.

67. În cazul în care clientul este un grup de două sau mai multe persoane fizice și nu există un reprezentant prevăzut în legislația națională aplicabilă, politica furnizorului de servicii de criptoactive trebuie să identifice de la cine vor fi culese informațiile necesare și cum va fi efectuată evaluarea adecvării. Clienții trebuie informați corespunzător cu privire la abordarea furnizorului de servicii de criptoactive (astfel cum s-a hotărât în politica acestuia) și la impactul acestei abordări asupra modului în care evaluarea adecvării se face în practică.
68. Abordări cum ar fi următoarele pot fi luate în considerare de către furnizorii de servicii de criptoactive: (a) pot alege să invite grupul de două sau mai multe persoane fizice să desemneze un reprezentant; sau, (b) pot lua în considerare colectarea de informații despre fiecare client în parte și evaluarea adecvării pentru fiecare client în parte.

Invitarea grupului de două sau mai multe persoane fizice să desemneze un reprezentant

69. Dacă grupul de două sau mai multe persoane fizice acceptă să desemneze un reprezentant, poate fi urmată aceeași abordare ca cea descrisă la punctul 64 de mai sus: cunoștințele și experiența sunt cele ale reprezentantului, în timp ce situația financiară și obiectivele de investiții ar fi cele ale clientului (clienților) de bază. Această desemnare trebuie făcută în scris, precum și în conformitate cu respectarea legislației naționale aplicabile, și trebuie înregistrată de furnizorul de servicii de criptoactive în cauză. Clienții – parte a grupului – trebuie să fie clar informați, în scris, despre impactul pe care un acord între clienți îl poate avea asupra protejării intereselor fiecăruia dintre ei.
70. Politica furnizorului de servicii de criptoactive poate totuși să impună clientului (clienților) de bază să se pună de acord asupra obiectivelor lor de investiții.
71. Dacă părțile implicate au dificultăți în a decide persoana/persoanele de la care trebuie culese informațiile privind cunoștințele și experiența, baza pe care trebuie stabilită situația financiară în scopul evaluării adecvării sau cu privire la definirea obiectivelor lor de investiții, furnizorul de servicii de criptoactive trebuie să adopte cea mai prudentă abordare, luând în considerare, în consecință, informațiile privind persoana cu cel mai scăzut nivel al cunoștințelor și experienței, cea mai slabă situație financiară sau cele mai conservatoare obiective de investiții. Ca alternativă, politica furnizorului de servicii de criptoactive poate specifica, de asemenea, că nu va putea oferi consultanță cu privire la criptoactive sau servicii de administrare a portofoliului de criptoactive în această situație. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să fie cel puțin prudenți ori de câte ori există o diferență semnificativă în nivelul de cunoștințe și experiență sau în situația financiară a diferiților clienți care fac parte din grup.

Colectarea de informații despre fiecare client individual și efectuarea evaluării adecvării pentru fiecare client individual

72. Când un furnizor de servicii de criptoactive decide să culeagă informații și să efectueze evaluarea adecvării pentru fiecare client individual care face parte din grup, dacă există diferențe semnificative între caracteristicile acelor clienți individuali (de exemplu, dacă furnizorul de servicii de criptoactive i-ar clasifica pe diferite profiluri de investiții), se pune

problema modului de asigurare a coerenței serviciilor de consultanță cu privire la criptoactive sau de administrare a portofoliului de criptoactive furnizate cu privire la criptoactivele sau portofoliul acelui grup de clienți. În această situație, un criptoactiv poate fi adecvat pentru un client care face parte din grup, dar nu și pentru alt client. Politica furnizorului de servicii de criptoactive trebuie să precizeze clar cum se va ocupa firma de astfel de situații. În acest caz, din nou, furnizorul de servicii de criptoactive trebuie să adopte abordarea cea mai prudentă, luând în considerare informațiile despre clientul care face parte din grup cu cele mai puține cunoștințe și cea mai redusă experiență, cea mai slabă situație financiară sau cele mai conservatoare obiective de investiții. Ca alternativă, politica furnizorului de servicii de criptoactive poate specifica, de asemenea, că acesta nu va putea oferi consultanță cu privire la criptoactive sau servicii de administrare a portofoliului de criptoactive într-o asemenea situație. În acest context, trebuie remarcat că colectarea de informații despre toți clienții care fac parte din grup și luarea în considerare, în scopul evaluării, a unui profil mediu al nivelului cunoștințelor și al competenței tuturor acestora, este puțin probabil să fie conforme cu principiul general al Regulamentului MiCA de a servi cât mai bine interesele clienților.

5.7 Măsuri necesare pentru a înțelege criptoactivele (orientarea 7)

Legislația relevantă: articolul 81 alineatul (10) din Regulamentul MiCA.

73. Furnizorii de servicii de criptoactive ar trebui să dispună de politici și de proceduri adecvate pentru a se asigura că înțeleg caracteristicile, natura, calitățile, inclusiv costurile și riscurile serviciilor de criptoactive și ale criptoactivelor selectate pentru clienții lor și că evaluează, ținând seama de costuri și de complexitate, dacă serviciile de criptoactive echivalente sau criptoactivele corespund profilului clientului lor.
74. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să adopte proceduri, metodologii și instrumente solide și obiective care să le permită să analizeze în mod corespunzător diferitele caracteristici și factorii de risc relevanți (de exemplu riscul de credit, riscul de piață, riscul de lichiditate⁹, riscul operațional, inclusiv riscul de piraterie informatică etc.) privind fiecare criptoactiv pe care îl pot recomanda sau îl pot investi în numele clienților. Este deosebit de important să se ia în considerare nivelul de „complexitate” al produselor, iar acesta trebuie să corespundă cu informațiile furnizate de client (în special în ce privește cunoștințele și experiența acestuia).
75. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să adopte proceduri pentru a se asigura că informațiile utilizate pentru a înțelege și a clasifica corect criptoactivele incluse în oferta lor de produse sunt fiabile, exacte, coerente și actualizate. Când adoptă astfel de proceduri, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să ia în considerare caracteristicile și natura diferită a criptoactivelor avute în vedere.

⁹ Este extrem de important ca riscul de lichiditate identificat să nu fie echilibrat cu alți indicatori de risc (cum sunt, de exemplu, cei adoptați pentru evaluarea riscului de credit/de contraparte și a riscului de piață). Acest lucru se explică prin faptul că ar trebui comparate caracteristicile de lichiditate ale criptoactivelor cu informații despre dorința clientului de a menține criptoactivele pentru o anumită perioadă, adică așa-numita „perioadă de deținere”.

76. În plus, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să revizuiască informațiile utilizate pentru a putea reflecta orice schimbări relevante care pot influența clasificarea produsului. Acest lucru este deosebit de important, ținând seama de evoluția continuă și de viteza crescândă a piețelor criptoactivelor.

5.8 Măsuri necesare pentru a asigura adecvarea criptoactivelor sau serviciilor de criptoactive (orientarea 8)

Legislația relevantă: articolul 81 alineatele (1), (10), (11) și (12) din Regulamentul MiCA.

77. Pentru a putea oferi clienților investiții și servicii adecvate, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să stabilească politici și proceduri pentru a se asigura că în mod constant țin seama de:
- toate informațiile disponibile cu privire la client, necesare pentru a evalua dacă un criptactiv sau un serviciu este adecvat, inclusiv portofoliul actual de investiții al clientului (și alocarea activelor în cadrul portofoliului respectiv, care nu trebuie să se limiteze la alocarea criptoactivelor);
 - toate caracteristicile semnificative ale criptoactivelor și ale serviciilor luate în considerare în evaluarea adecvării, inclusiv toate riscurile relevante și orice costuri directe sau indirecte pentru client.
78. Furnizorilor de servicii de criptoactive li se reamintește că evaluarea adecvării nu se limitează la recomandări privind cumpărarea unui criptactiv. Fiecare recomandare trebuie să fie adecvată, fie că este vorba de o recomandare de a cumpăra, de a deține sau de a vinde un criptactiv, sau de a nu face acest lucru.
79. Furnizorii de servicii de criptoactive care se bazează pe instrumente în procesul de evaluare a adecvării (cum ar fi modele de portofoliu, software de alocare a activelor sau un instrument de realizare a profilului de risc pentru investiții potențiale) trebuie să dispună de sisteme și controale adecvate pentru a se asigura că instrumentele sunt potrivite scopului și obțin rezultate satisfăcătoare.
80. În acest sens, instrumentele trebuie concepute astfel încât să țină seama de toate caracteristicile relevante ale fiecărui client sau criptactiv. De exemplu, instrumentele care clasifică clienții sau criptoactivele într-o manieră generală nu ar corespunde acestui scop.
81. Un furnizor de servicii de criptoactive trebuie să instituie politici și proceduri care să-i permită să asigure, printre altele, că:
- consultanța cu privire la criptoactive și serviciile de administrare a portofoliului de criptoactive furnizate clientului țin cont de un grad adecvat de diversificare a riscurilor, inclusiv în ceea ce privește tipul de instrumente deținute în portofoliu (criptoactive, instrumente financiare etc.);

- clientul înțelege corect raportul între risc și randament, și anume remunerația inevitabil mică a activelor fără risc, incidența orizontului de timp asupra acestui raport și impactul costurilor asupra investițiilor sale;
 - situația financiară a clientului îi permite finanțarea criptoactivelor și clientul poate suporta eventualele pierderi rezultate din investiții;
 - orice recomandare personală sau tranzacție încheiată în cursul furnizării unui serviciu de consultanță cu privire la criptoactive sau de administrare a portofoliului de criptoactive, în cazul în care este implicat un instrument financiar nelichid, ia în considerare durata pe care clientul este pregătit să rețină investiția; și
 - niciun conflict de interese nu afectează calitatea evaluării adecvării.
82. Când se ia o decizie cu privire la metodologia ce urmează a fi adoptată pentru a efectua evaluarea adecvării, furnizorul de servicii de criptoactive trebuie să țină seama și de tipul și caracteristicile serviciilor de criptoactive furnizate și, în general, de modelul său de afaceri.
83. Când efectuează o evaluare a adecvării, un furnizor de servicii de criptoactive care furnizează serviciul de administrare a portofoliului de criptoactive trebuie, pe de o parte, să evalueze – în conformitate cu punctul 41 al doilea punct marcator din ghid – cunoștințele și experiența clientului cu privire la fiecare tip de criptactiv care poate fi inclus în portofoliul său și tipurile de riscuri implicate în administrarea portofoliului său. În funcție de nivelul de complexitate al criptoactivelor implicate, furnizorul de servicii de criptoactive trebuie să evalueze cunoștințele și experiența clientului în mod mai precis decât doar pe baza tipului căruia îi aparține criptactivul (de exemplu, un token raportat la active legat de un coș de monede ale piețelor emergente față de un token raportat la active legat exclusiv de EUR și USD). Pe de altă parte, în ceea ce privește situația financiară a clientului și obiectivele de investiții, evaluarea adecvării impactului criptactivului (criptoactivelor) și tranzacției (tranzacțiilor) poate fi făcută la nivelul întregului portofoliu al clientului. În practică, dacă acordul de administrare a portofoliului definește suficient de detaliat strategia de investiții adecvată pentru client în ceea ce privește criteriile de adecvare definite de Regulamentul MiCA și care va fi urmată de furnizorul de servicii de criptoactive, evaluarea adecvării deciziilor de investiții se poate face în raport cu strategia de investiții așa cum este definită în contractul de administrare a portofoliului, iar portofoliul clientului în ansamblul său trebuie să reflecte această strategie de investiții convenită. Când un furnizor de servicii de criptoactive efectuează o evaluare a adecvării bazată pe analiza întregului portofoliu al clientului în cadrul serviciului de consultanță cu privire la criptoactive, asta înseamnă că, pe de o parte, nivelul cunoștințelor și experienței clientului trebuie evaluat pentru fiecare criptactiv și fiecare risc implicat în tranzacția aferentă. Pe de altă parte, în ceea ce privește situația financiară a clientului și obiectivele de investiții, evaluarea adecvării impactului produsului și tranzacției poate fi făcută la nivelul portofoliului clientului.

84. Când un furnizor de servicii de criptoactive efectuează o evaluare a adecvării bazată pe analiza portofoliului clientului în ansamblu, trebuie să asigure un grad adecvat de diversificare în portofoliul clientului, ținând seama de expunerea portofoliului clientului la diferitele riscuri financiare (expunerea geografică, expunerea la riscul valutar etc.). Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să fie deosebit de prudenți în ceea ce privește riscul de credit: expunerea portofoliului clientului la un singur emitent sau la emitenții care fac parte din același grup trebuie analizată în mod special. Acest lucru se întâmplă deoarece, dacă portofoliul unui client este concentrat în produse emise de o singură entitate (sau entități din același grup), în caz de faliment al respectivei entități, clientul poate pierde până la întreaga sa investiție.
85. Pentru a asigura coerența evaluării adecvării efectuate prin instrumente automate (chiar dacă interacțiunea cu clienții nu are loc prin sisteme automate), furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să monitorizeze și să testeze regulat algoritmii care stau la baza adecvării tranzacțiilor recomandate sau efectuate în numele clienților. La definirea acestor algoritmi, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să țină seama de natura și caracteristicile produselor criptoactivelor și ale serviciilor incluse în oferta lor către clienți. În special, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie cel puțin:
- să stabilească o documentație adecvată privind proiectarea sistemului care să stabilească clar scopul, obiectul și modul de proiectare a algoritmilor. Schemele decizionale ramificate sau regulile decizionale trebuie să facă parte din această documentație, dacă este cazul;
 - să aibă o strategie de testare documentată, care să explice domeniul de aplicare a testării algoritmilor. Ea ar trebui să includă planuri de testare, cazuri de testare, rezultate ale testelor, remedierea defecțiunilor (dacă este cazul) și rezultatele finale ale testelor;
 - să dispună de politici și proceduri adecvate pentru gestionarea modificărilor aduse unui algoritm, inclusiv monitorizarea și păstrarea evidențelor privind astfel de modificări. Aceasta include implementarea unor măsuri de securitate pentru a monitoriza și a împiedica accesul neautorizat la algoritm;
 - să revizuiască și să actualizeze algoritmii pentru a se asigura că aceștia reflectă orice schimbări relevante (de exemplu, schimbările de pe piață și modificările în legislația aplicabilă) care le-ar putea afecta eficacitatea;
 - să dispună de politici și proceduri care să permită detectarea oricărei erori în cadrul algoritmului și soluționarea ei în mod adecvat, inclusiv, de exemplu, suspendarea furnizării de consultanță dacă această eroare poate duce la o consultanță necorespunzătoare și/sau la o încălcare a legislației/regulamentului relevant(e);
 - să dispună de resurse adecvate, inclusiv resurse umane și tehnologice, pentru a monitoriza și supraveghea performanța algoritmilor printr-o revizuire adecvată și în timp util a consultanței furnizate; și

- să dispună de un proces adecvat de aprobare internă, pentru a se asigura că pașii de mai sus au fost respectați.
86. Atunci când serviciile de consultanță cu privire la criptoactive sau la administrarea portofoliului de criptoactive sunt furnizate parțial sau total printr-un sistem automatizat sau semiautomatizat, responsabilitatea de a efectua evaluarea caracterului adecvat trebuie să-i revină furnizorului de servicii de criptoactive care furnizează serviciul și nu va fi diminuată prin folosirea unui sistem electronic când se formulează recomandarea personală sau când se ia decizia de tranzacționare.

5.9 Costurile și complexitatea produselor echivalente (orientarea 9)

Legislația relevantă: articolul 81 alineatele (1), (10) și (12) din Regulamentul MiCA.

87. Politicile și procedurile de adecvare ar trebui să garanteze că, înainte ca un furnizor de servicii de criptoactive să ia o decizie cu privire la criptoactivul (criptoactivele) care va (vor) fi recomandat(e) sau în care se va investi în portofoliul administrat în numele clientului, se întreprinde o evaluare aprofundată a posibilelor alternative în materie de criptoactive și servicii de criptoactive, ținând seama de costul și complexitatea produselor.
88. Ținând cont de natura serviciului, de modelul de afacere și de tipul de criptoactive furnizate, un furnizor de servicii de criptoactive trebuie să dispună de un proces de evaluare a criptoactivelor disponibile care sunt „echivalente” unele cu celelalte în ceea ce privește capacitatea de a satisface nevoile și circumstanțele clientului, cum ar fi criptoactivele cu clienți țintă similari și profiluri similare de risc/rambament.
89. Când iau în considerare factorul costuri, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să ia în considerare toate costurile și taxele reglementate de dispozițiile relevante în temeiul articolului 81 alineatul (4) din MiCA. În ceea ce privește complexitatea, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să se bazeze pe criteriile identificate în orientarea 7 de mai sus. În ceea ce privește furnizorii de servicii de criptoactive cu o gamă restrânsă de criptoactive sau furnizorii care recomandă un singur tip de criptoactiv, în cazul în care evaluarea criptoactivelor „echivalente” poate fi limitată, este important ca respectivi clienți să fie pe deplin conștienți de astfel de circumstanțe. În acest context, este deosebit de important să li se furnizeze clienților informații adecvate cu privire la modul în care este limitată gama de criptoactive oferite, în conformitate cu articolul 81 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul MiCA.¹⁰
90. În cazul în care un furnizor de servicii de criptoactive utilizează strategii comune de portofoliu sau modele de propuneri de investiții care se aplică unor clienți diferiți cu același profil al investiției (stabilit de furnizorul de servicii de criptoactive), evaluarea costurilor și a complexității criptoactivelor „echivalente” se poate face la nivel superior,

¹⁰ Prin urmare, conform Regulamentului MiCA, furnizorii de servicii de criptoactive nu trebuie să ia în considerare întregul univers al opțiunilor posibile de criptoactive existente pe piață pentru a respecta orientarea 7.

central (de exemplu, în cadrul unui comitet pentru investiții sau al oricărui alt comitet care definește strategii comune de portofoliu sau modele de propuneri de investiții), deși un furnizor de servicii de criptoactive va trebui să se asigure în continuare că criptoactivele selectate sunt adecvate și corespund profilului individualizat al clienților lor.

91. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să poată justifica acele situații în care un criptoactiv mai costisitor sau mai complex este ales sau recomandat în detrimentul unui criptoactiv echivalent, ținând seama de faptul că, pentru procesul de selecție a produselor în contextul consultanței cu privire la criptoactive sau la administrarea portofoliului, pot fi luate în considerare și alte criterii (de exemplu: diversificarea portofoliului, lichiditatea sau nivelul de risc). Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să documenteze și să țină evidența acestor decizii, deoarece aceste decizii trebuie să merite o atenție deosebită din partea funcțiilor de control din cadrul furnizorului de servicii de criptoactive. Documentația respectivă trebuie să facă obiectul unor revizuri interne. Când oferă consultanță cu privire la criptoactive, furnizorii de servicii de criptoactive pot, de asemenea, din anumite motive bine definite, să decidă să informeze clientul cu privire la decizia de a alege criptoactivul mai costisitor și mai complex.

5.10 Costurile și beneficiile reorientării investițiilor (orientarea 10)

Legislația relevantă: articolul 81 alineatele (1), (10) și (12) din Regulamentul MiCA.

92. Ca parte a politicilor și a procedurilor privind evaluarea adecvării, furnizorii de servicii de criptoactive ar trebui să efectueze o analiză a costurilor și a beneficiilor unei reorientări, astfel încât furnizorii de servicii de criptoactive să poată demonstra în mod rezonabil că beneficiile preconizate ale reorientării sunt mai mari decât costurile.
93. În sensul prezentului ghid, deciziile de investiții cum ar fi reechilibrarea unui portofoliu aflat în administrare, în cazul unei „strategii pasive” de reproducere a unui indice (așa cum s-a convenit cu clientul) nu ar fi în mod normal considerate o reorientare. Pentru evitarea oricărei îndoieli, orice tranzacție efectuată fără menținerea acestor praguri ar fi considerată o reorientare.
94. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să țină seama de toate informațiile necesare, astfel încât să poată efectua o analiză cost/beneficiu a reorientării, adică o evaluare a avantajelor și dezavantajelor noii (noilor) criptoactive avute în vedere. Când iau în considerare dimensiunea costurilor, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să ia în considerare toate costurile și taxele reglementate de dispozițiile relevante în temeiul articolului 81 alineatul (4) din Regulamentul MiCA. În acest context, factorii pecuniari și nepecuniari referitori la costuri și beneficii pot fi relevanți. Printre ei se pot număra, de exemplu:
- randamentul net anticipat al tranzacției alternative propuse [care ia în considerare, de asemenea, orice cost inițial care poate fi plătit de client (clienți)] față de randamentul net anticipat al investiției existente [care trebuie să ia în considerare și orice cost de ieșire care poate fi suportat de client (clienți) pentru cesionarea criptoactivului deja aflat în portofoliul său];

- o schimbare a situației și nevoilor clientului, care poate fi motivul pentru care se ia în calcul reorientarea, de exemplu, nevoia de lichidități pe termen scurt ca urmare a unui eveniment neașteptat și neplanificat în familie;
 - o schimbare a caracteristicilor criptoactivelor și/sau a circumstanțelor pieței, care poate fi un motiv pentru a lua în calcul o reorientare în portofoliul (portofoliile) clientului (clienților), de exemplu, dacă un criptactiv mai poate fi transformat în lichidități din cauza tendințelor pieței;
 - beneficii privind portofoliul clientului care decurg din reorientare, cum ar fi: (i) o creștere a diversificării portofoliului (în funcție de aria geografică, tipul de criptactiv, tipul de emitent etc.); (ii) o armonizare sporită a profilului de risc al portofoliului cu obiectivele de risc ale clientului; (iii) o creștere a lichidității portofoliului; sau (iv) o scădere a riscului global de credit al portofoliului;
95. Când oferă consultanță cu privire la criptoactive, o explicație clară a faptului dacă beneficiile reorientării recomandate sunt sau nu sunt mai mari decât costurile acestea trebuie să fie inclusă în raportul de adecvare¹¹ pe care furnizorul de servicii de criptoactive trebuie să-l furnizeze clientului înainte de efectuarea tranzacției.
96. Furnizorii de servicii de criptoactive trebuie, de asemenea, să adopte sisteme și controale pentru a monitoriza riscul de eludare a obligației de a evalua costurile și beneficiile reorientării recomandate, de exemplu în situațiile în care o recomandare de a vinde un criptactiv este urmată de o recomandare de a cumpăra alt criptactiv într-o etapă ulterioară (de exemplu, câteva zile mai târziu), dar cele două tranzacții erau de fapt strict legate între ele de la început.
97. În cazul în care un furnizor de servicii de criptoactive utilizează strategii comune de portofoliu sau modele de propuneri de investiții care se aplică unor clienți diferiți cu același profil de investiție (stabilit de furnizorul de servicii de criptoactive), analiza costuri/beneficii a unei reorientări poate fi efectuată la un nivel mai ridicat decât nivelul fiecărui client individual sau al fiecărei tranzacții individuale. Mai precis, când o reorientare este decisă la nivel central, de exemplu, într-un comitet pentru investiții sau alt comitet care definește strategii comune de portofoliu sau modele de propuneri de investiții, analiza costuri/beneficii poate fi efectuată la nivelul acelui comitet. Dacă o asemenea reorientare este decisă la nivel central, analiza costuri/beneficii efectuată la acest nivel ar fi, de obicei, aplicabilă tuturor portofoliilor de clienți comparabile, fără a face o evaluare pentru fiecare client în parte. În această situație, de asemenea, furnizorul de servicii de criptoactive poate stabili, la nivelul comitetului competent, motivul pentru care o reorientare decisă nu va fi efectuată pentru anumiți clienți. Deși analiza costuri/beneficii poate fi efectuată la un nivel mai înalt în astfel de situații, furnizorul de servicii de criptoactive trebuie totuși să dispună de controale adecvate pentru a verifica

¹¹ Raportul privind adecvarea menționat la articolul 81 alineatul (13) din Regulamentul MiCA.

dacă nu există caracteristici particulare ale anumitor clienți care ar putea necesita o analiză la un nivel inferior.

98. Atunci când un administrator de portofoliu a convenit cu un client un mandat și o strategie de investiții mai personalizate ca urmare a nevoilor de investiții specifice ale clientului, trebuie efectuată o analiză cost/beneficiu a reorientării la nivel de client, spre deosebire de cele de mai sus.
99. Fără a aduce atingere celor de mai sus, dacă un administrator de portofoliu consideră că structura sau parametrii unui portofoliu trebuie modificați într-un mod care nu este permis de mandatul convenit cu clientul, administratorul de portofoliu trebuie să discute acest lucru cu clientul și să revizuiască sau să realizeze o nouă evaluare a adecvării pentru a conveni un nou mandat.

5.11 Calificările personalului (orientarea 11)¹²

Legislația relevantă: articolul 68 alineatul (5) și articolul 81 alineatul (7) din Regulamentul MiCA.

100. Furnizorii de servicii de criptoactive sunt obligați să se asigure că personalul implicat în aspectele esențiale ale procesului de adecvare posedă un nivel adecvat de aptitudini, cunoștințe și cunoștințe de specialitate în ceea ce privește criptoactivele și serviciile de criptoactive.
101. Personalul trebuie să înțeleagă rolul pe care îl joacă în procesul de evaluare a adecvării și să posede aptitudinile, cunoștințele și cunoștințele de specialitate necesare, inclusiv suficiente informații cu privire la cerințele și procedurile de reglementare relevante, în vederea îndeplinirii responsabilităților care le revin.
102. Personalul trebuie să dețină cunoștințele și competențele necesare, inclusiv în ceea ce privește evaluarea adecvării. În acest scop, furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să asigure formarea corespunzătoare a personalului.
103. Alți membri ai personalului care nu tratează direct cu clienții, dar sunt implicați în evaluarea adecvării în orice alt mod trebuie, de asemenea, să posede aptitudinile, cunoștințele și cunoștințele de specialitate necesare, în funcție de rolul lor specific în procesul de adecvare. Acest lucru poate însemna, de exemplu, stabilirea chestionarelor, definirea algoritmilor care să guverneze evaluarea adecvării sau alte aspecte necesare pentru a efectua evaluarea adecvării și a controla conformitatea cu cerințele de adecvare.

¹² În conformitate cu mandatul prevăzut la articolul 81 alineatul (15) litera (a) din Regulamentul MiCA, ESMA va emite, la o dată ulterioară, orientări mai generale privind criteriile de evaluare a cunoștințelor și competențelor în conformitate cu articolul 81 alineatul (7) din Regulamentul MiCA.

104. Dacă este cazul, când folosesc instrumente automatizate (inclusiv instrumente hibride), furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să se asigure că angajații implicați în activitățile legate de definirea acestor instrumente:

- înțeleg corect tehnologia și algoritmi folosiți pentru a oferi consultanță digitală (în special, sunt capabili să înțeleagă raționamentul, riscurile și regulile din spatele algoritmilor care stau la baza consultanței digitale) și
- sunt capabili să înțeleagă și să revizuiască consultanța digitală/automatizată generată de algoritmi.

6 Orientări privind formatul raportului periodic pentru administrarea portofoliului de criptoactive

6.1 Suport durabil (orientarea 1)

Legislația relevantă: articolul 81 alineatul (14) din Regulamentul MiCA.

105. Furnizorii de servicii de criptoactive ar trebui să furnizeze fiecărui astfel de client raportul periodic prevăzut la articolul 81 alineatul (14) din Regulamentul MiCA într-un format electronic care este, de asemenea, un suport durabil.
106. Un astfel de suport trebuie să permită unui client (i) să stocheze informațiile adresate personal clientului respectiv într-un mod accesibil pentru consultări viitoare și pentru o perioadă de timp adecvată scopurilor informațiilor; și (ii) să permită reproducerea neschimbată a informațiilor stocate.

6.2 Accesul la un sistem online (orientarea 2)

Legislația relevantă: articolul 81 alineatul (14) din Regulamentul MiCA.

107. În sensul articolului 81 alineatul (14) al doilea paragraf din Regulamentul MiCA, furnizorii de servicii de criptoactive ar trebui să se asigure că:
 - sistemul online la care au acces clienții lor se califică drept suport durabil;
 - clientul este informat pe cale electronică cu privire la locul și modul în care pot fi accesate informațiile (de exemplu, dacă sistemul online este un site internet, clientul trebuie să fie informat cu privire la adresa site-ului și la locul de pe site unde pot fi accesate informațiile);
 - clientul este informat atunci când este disponibil un nou raport periodic; și
 - informațiile sunt accesibile în permanență prin sistemul online respectiv și pentru perioada în care clientul poate avea nevoie în mod rezonabil să le consulte.

6.3 Conținutul raportului periodic (orientarea 3)

Legislația relevantă: articolul 81 alineatul (14) din Regulamentul MiCA.

108. Pentru a se asigura că clienții primesc o analiză corectă și echilibrată a activităților întreprinse, a performanței portofoliului și a modului în care activitățile întreprinse corespund preferințelor, obiectivelor și informațiilor actualizate privind evaluarea adecvării în cursul perioadei de raportare, raportul periodic ar trebui să includă cel puțin:
- o declarație privind conținutul și evaluarea portofoliului, inclusiv detalii privind fiecare cryptoactiv deținut, valoarea sa de piață sau valoarea justă dacă valoarea de piață nu este disponibilă, precum și soldul de numerar, toate acestea la începutul și la sfârșitul perioadei de raportare;
 - performanța portofoliului în perioada de raportare, inclusiv orice tokenuri primite gratuit pentru continuitatea operațiunilor unui mecanism de consens „proof-of-work” și „proof-of-stake” în tehnologia blockchain (recompense de staking);
 - cuantumul total al taxelor și al cheltuielilor suportate pe parcursul perioadei de raportare, specificând, pe categorii, cel puțin taxele totale de administrare și costurile totale asociate executării ordinului, incluzând, după caz, o declarație conform căreia, la cerere, se va furniza o defalcare mai detaliată;
 - o comparație a performanței pe parcursul perioadei vizate de declarație cu criteriul de referință al performanței (dacă există) convenit între furnizorul de servicii de cryptoactive și client;
 - pentru fiecare tranzacție executată în cursul perioadei, principalele caracteristici ale tranzacției relevante;
 - o explicație privind modul în care activitățile sau lipsa de activitate răspund preferințelor, obiectivelor și altor caracteristici ale clientului.
109. Furnizorii de servicii de cryptoactive trebuie să specifice, de asemenea, data ultimei evaluări a adecvării sau a revizuirii ei și, dacă este relevant, pe ce bază a fost actualizată ultima dată (de exemplu, informații noi furnizate de client care au determinat o modificare a profilului clientului, criterii noi aplicate de furnizorul de servicii de cryptoactive).